

datkem »a podobné« (» u. dgl.«), nikoliv »a jiné«; zákona lze tudíž použiti toliko na sdružení, v § 1 výslovně uvedená, nebo jim podobná; družstvo, jehož zápis jest navržen, není však žádnému z oněch druhů společenstev podobno, pročez zápis do rejstříku společenstevního povolití nelze. Soud rekursní uvedl ve svém usnesení, že jde o spolek, který jest v podstatě pouze spojením kapitálu k získání příjmů (důchodu) členům; tvrzení dovolacího rekursu, že tento výrok odporuje spisum a skutečnosti, nelze přisvědčiti, poněvadž podle čl. 3 a 6 stanov členové povinni jsou zapraviti zápisné a splatiti závodní podíly, naproti čemuž, pokud jde o osobní činnost členu v podniku, představenstvo dle čl. 2 a 6 stanov může, ale nemusí ji na členech žádati.

Čís. 1799.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Manželka může si započítati pachtovní dobu manželovu.

Vlastník požadovaného pozemku může použiti práva dle § 5. odstavec druhý, zák., dokud řízení o pachtýřově nároku není pravoplatně skončeno.

(Rozh. ze dne 29. srpna 1922, R I 979/22.).

Požadovací nárok Marie B-ové byl uznán soudy v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Marie B-ová jest oprávněna započísti si do doby pachtovní předchozí pacht svého manžela. V § 1 (4) zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., jest sice řeč jen o započtení pachtu manželky pachtýřovy do zákonné doby pachtovní, avšak podle úmyslu zákona nemůže býti pochybnosti o tom, že ustanovení to platí i pro manželku-pachtýřku, na kterou přešel pacht od jejího manžela. Bylo by protismyslné, připouštěti, by si manželka započítala pacht kteréhokoliv členu rodiny manželovy, ale nepřipustiti, by si připočetla pachtovní dobu svého manžela samého. S dovolací stížností nelze souhlasiti ani v tom, že požadovací nárok Marie B-ové jest vyloučen podle § 4 (3) cit. zák., poněvadž bude vlastníku stíženo obhospodařování lesů, nebude-li moci lesníku přidělití požadované pozemky jako deputát. Ustanovení § 4 (3) platí jen v případech v § 4 (1) a (2) uvedených, o které zde nejde. Jinak však platí předpis § 5 (2) cit. zák., který dává vlastníku jen právo, vyměnití požadované pozemky za jiné, kdyby mu bylo užíváno zbyvších mu pozemků znemožněno nebo značně stíženo, ale nevylučuje ani neobmezuje požadovacího nároku pachtýřova. Námitky dovolací stížnosti proti požadovacímu nároku Marie B-ové jsou tedy bezdůvodny. Co se týče práva vlastníkova na výměnu podle § 5 (2) cit. zák. podotýká se toto: Jak se zdá, jest rekursní soud toho mínění, že vlastník nemůže uplatňovati práva na výměnu, jakmile požadovací nárok pachtýřův byl soudem uznán. Tomuto mínění by nebylo lze přisvědčiti. Zákon neustanovuje dobu, kdy nebo lhůtu, ve které vlastník nárok na výměnu má uplatňovati. Může tedy tak učiniti kdykoliv v řízení požadovacím, dokud toto není

právoplatně skončeno. Z povahy věci samé plyne, že nárok vlastníka na výměnu po rozumu § 5 (2) cit. zákona předpokládá, že požadovací nárok pachtýřův jest po právu, neboť teprve, když jest uznán, možno k výměně přikročiti. Usnesením okresního soudu, jež bylo potvrzeno rekursním soudem, bylo prozatím jen vysloveno, že Marii B-ové přísluší právo žádati, by jí dílce tam uvedené byly do vlastnictví postoupeny, a byla stranám udělena 2 měsíční lhůta, by se dohodly o ceně, případných služebnostech a o vyměření přiznaných pozemků. Nebylo tedy vydáno konečné rozhodnutí ve smyslu § 17 zákona, nýbrž požadovací nárok byl jen zásadně uznán a v řízení bude nutno ještě pokračovati. Za dalšího řízení bude vlastník moci učiniti návrhy na výměnu pozemků, při čemž ovšem bude nutno, by individuálně označil pozemky k výměně nabízené. Není zapotřebí, by k tomuto účelu, jak stížnost žádá, byla vlastníku udělena zvláštní 60 denní lhůta, kdyžtž bez toho jest mu vyhrazena 2 měsíční lhůta, než bude v řízení pokračováno. Teprve až vlastník podá návrhy na výměnu pozemků, bude na okresním soudě, by zkoumal, jsou-li tu podmínky § 5 (2) cit. zák. Jelikož vlastník dosud tak neučinil a nižší soudy o jeho nároku na výměnu pozemků nerozhodly, není tu ještě v té příčině podkladu pro rozhodnutí dovolacího soudu.

Čís. 1800.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Drobným pachtýřům, jimž byl ve smyslu § 29 zák. pacht prodloužen, nelze uložit vedle dosavadního pachtovního náhradu zvýšených realních daní a přírážek z pachtovaných pozemků. Dávku z katastrálního výnosu z půdy hradí však i bez zvláštní úmluvy.

(Rozh. ze dne 29. srpna 1922, R I 980/22.)

Nárok pachtýřů na prodloužení pachtu na dalších 10 let byl uznán soudy všech tří stolic, návrh vlastníkův pak na zvýšení pachtovného byl zamítnut..

Nejvyšší soud uvedl v tomto směru

v d ů v o d e c h :

Kdyby pachtýřům bylo uloženo, by nahražovali správě velkostatku vedle dosavadního pachtovného zvýšení reálných daní a přírážek z pachtovaných pozemků a stoupnutí režie a patronátních břemen, které dle dosavadních podmínek nebyli povinni platiti, byly by tím nesporně pachtovní podmínky v jejich neprospěch zhoršeny. Tomu však brání, jak praví správně rekursní soud, ustanovení § 29 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., dle něhož má pachtýř právo žádati, by mu pozemek ponechán byl dále v pachtu za stejných podmínek jako dosud. Ani podle pozdějších předpisů není přípustno, těmto pachtýřům pacht zvýšiti. Jak zákon ze dne 30. října 1919, čís. 593 sb. z. a n. o ochraně drobných zemědělských pachtýřů, tak i vládní nařízení ze dne 3. srpna 1920, čís. 471 sb. z. a n. o úpravě pachtovného, jež připouštěly za podmínek tam uvedených, pachtovné zvýšiti, předepisují vý-